

7/7420
G.K.11

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı
Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü

Sayı : 70038310-610/
Konu : Soru Önergesi

Hazine Müsteşarlığı
Kayıt No: 33585
29.11.2016 18:18:44 tarihinde
giden evrak kaydı
yapılmıştır.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığın 19.08.2016 tarihli ve 31853594-610-2-1753-3374 sayılı yazısı.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Başbakan Sayın Binali YILDIRIM'a tevcih edilen 77420 sayılı soru önergesine konu yurtdışında iştiraki bulunan kuruluşlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bağlı ve ilgili kuruluşları olup, söz konusu soru önergesine yönelik olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından koordine edilen ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Cevap Metni (5 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER TARAFINDAN BAŞBAKAN
SAYIN BİNALİ YILDIRIM'A TEVCİH EDİLEN 7/7420 SAYILI SORU ÖNERGESİNE
YÖNELİK OLARAK ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN BİLGİ NOTU

GENEL AÇIKLAMA

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin (Kararname) 58. maddesinde, Kararnameye bağlı olmaksızın KİT'lerin yurt dışında şirket kurmalarına ve kurulmuş şirketlere iştirak etmelerine izin vermeye ve bu konularda ilgili esasları kurumlar itibariyle belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Taslak Kararlar ilgili sektör Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kuruluna sevk edilmektedir. Söz konusu hüküm uyarınca bugüne kadar çıkarılmış Bakanlar Kurulu Kararlarında yurtdışı iştiraklerin yönetim kurulu üyelerinin seçimi, tabi oldukları yabancı mevzuatın gerektirdiği esas ve şartlar çerçevesinde düzenlenmekte; yöneticileri, teşkilatı, çalışma esasları ve iç denetimi ise iştirakin sahibi olan KİT yönetim kurulları tarafından belirlenmektedir. Bu çerçevede, KİT'lerin yurtdışında iştirak kurmasına, kurulmuş şirketlere iştirak etmesine ve yurtdışı iştirakleriyle ilgili diğer hususlara ilişkin Hazine Müsteşarlığının herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır. Diğer taraftan, 10/08/2015 tarihli ve 2015/8022 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Elektrik Üretim Anonim Şirketine (EÜAŞ), yurtdışında şirket kurmasına izin verilmiş olup, söz konusu şirketin yönetim kurulu üyelerinden biri, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık adına ilgili Bakanın önerisi üzerine ilgili yurtdışı iştirak genel kurulunca atanacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla KİT'lerin yurtdışında kurdukları şirketlere yönelik olarak hali hazırda temsil yetkisinin bulunduğu tek şirket EÜAŞ'a bağlı olarak 2015/8022 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulma izni verilen şirkettir.

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MTA)

MTA yurt dışı arama çalışmalarını, 04/06/2016 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren kanun maddesine göre projeye bağlı olarak gerekirse yabancı şirketlerle ortaklık kurmak, proje ortaklığı yapmak ya da yurt dışında şirket kurmak suretiyle yürütebilecektir. Söz konusu kanun maddesi ile ilgili Yönetmelik Taslağı hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Projeye bağlı olarak gerekmesi halinde şirket kurulabilir. Henüz şirket kurma aşamasına gelinmemiştir.

ELEKTRİK ÜRETİM AŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (EÜAŞ)

EÜAŞ tarafından 10.08.2015 tarih ve 2015/8022 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile verilen yetkiye istinaden EÜAŞ International ICC Şirketi ile bu şirkete bağlı alt şirket Sinop Energy IC kurulmuştur.

Kuruluş aşamaları yürütülen Şirketin henüz yurt dışında çalışan personeli bulunmamaktadır.

Şirket, Jersey Kanal Adaları'nda kurulmuş ayrı bir tüzel kişiliktir. Bağımsız denetçiler tarafından denetim yapılacaktır. Diğer taraftan, şirket faaliyetlerine ilişkin şeffaflığı sağlamak üzere de, 10.08.2015 tarih ve 2015/8022 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 7. Maddesi ile "Kurulacak şirket, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür" hükmü getirilmiştir.

Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili yıl için Resmi Gazete'de yayınlanacak olan kamu iktisadi teşebbüslerindeki yönetim kurulu üyelerine uygulanacak ücretlerin belirlenmesine ilişkin tebliğe göre ücret almaya hak kazanacaktır. Elektrik Üretim AŞ Genel Müdürlüğü'nden 1,

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER TARAFINDAN BAŞBAKAN
SAYIN BİNALİ YILDIRIM'A TEVCİH EDİLEN 7/7420 SAYILI SORU ÖNERGESİNE
YÖNELİK OLARAK ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN BİLGİ NOTU**

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan 4, Hazine Müsteşarlığı'ndan 1 ve Kalkınma Bakanlığı'ndan 1'er kişi olmak üzere toplam 7 yönetim kurulu üyesi bulunmaktadır. Yönetim kurulu üyelerine bugüne kadar herhangi bir ödeme yapılmamıştır.

Şirket henüz kuruluş aşamasında bulunduğundan herhangi bir para trafiği bulunmamaktadır. Ancak şirketin kuruluş çalışmalarını yurtdışında yürüten müşavirlik firmasına hizmet bedeli ödemesi, EUAS International ICC Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen sermaye aktarımı henüz gerçekleşmediğinden EUAS International ICC ve Sinop Energy IC adına EÜAŞ tarafından, ileride mahsuplaşmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti bankacılık sistemi aracılığıyla yapılmıştır.

TÜRKİYE PETROLLERİ AO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TPAO)

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı tarafından kurulan Turkish Petroleum Overseas Company Limited (TPOC Ltd.), yurtdışında yabancı devlet mevzuatına göre petrol ameliyeleri ve ticareti (arama, sondaj, üretim, taşıma, pazarlama, servis hizmetleri ve rafinaj gibi) konularında faaliyet göstermektedir. 30.12.1995 tarih ve 22509 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının Yurt Dışında Şirket Kurması ve Kurulmuş Şirketlere İştirak Etmesi Hakkındaki 95/7590 sayılı Bakanlar Kurulu

Kararı ile Channel Islands (Jersey)'de kurulmuş olup Şirketin sermayesinin tamamı TPAO'na aittir.

TPOC'un yurtdışındaki alt şirketleri ve proje şirketleri; TP Oil Field Services Company Limited, TP Afganistan Limited, TP Badra Limited, TP Missan Limited, TP Mansurya Limited, TP Siba Limited, TP Libya Limited, TP Europe Limited, TP Netherlands COOP. U.A., TP Africa Limited, TPBTC (Turkish Petroleum BTC Ltd.) ve TPSCP (Turkish Petroleum SCP Ltd.) olup amaçları doğrultusunda faaliyetlerine devam etmektedirler.

Yurt dışı şirketlerinde 4 kişi çalışmakta olup şirketlere göre Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üye sayıları ve ücret yapısı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

ŞİRKET	Yönetim Kurulu Üye Sayısı	Ödenen Ücret (Kişi/Ay/TL)	Denetim Kurulu Üye Sayısı	Ödenen Ücret (Kişi/Ay/TL)
TPOC	4	2.866	2	2.149
TPOFS	5	1.750	1	1.500
TP AFGHANISTAN	5	1.000	2	1.000
TP LIBYA	2	1.000	2	1.000
TP MANSURIA	5	1.500	1	1.500
TP SIBA	4	1.000	2	1.000
TP AFRICA	1	-	-	-
TP EUROPE	4	1.000	1	1.000
TP MISSAN	4	1.000	2	1.000
TP BADRA	4	1.000	2	1.000
TP BTC	1	-	-	-
TP SCP	1	-	-	-

NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER TARAFINDAN BAŞBAKAN
SAYIN BİNALİ YILDIRIM'A TEVCİH EDİLEN 7/7420 SAYILI SORU ÖNERGESİNE
YÖNELİK OLARAK ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN BİLGİ NOTU

233 sayılı KHK 58/3. Maddesine göre Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulacak şirketlerin 233 sayılı KHK hükümlerine tabi olmayacağı ifade edilmiş olsa da, TPAO yıllık faaliyet raporlarının hazırlanmasında yurtiçi ve yurtdışı tüm bağlı ortaklıklarına ilişkin bilgiler de söz konusu raporlarda yer almaktadır. Ayrıca TPAO ve iştiraklerinin finansal tabloları bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmektedir.

Sayıştay Kanunu'nun 4.maddesi gereğince yurt dışı şirketler Sayıştay denetimine ve 233 sayılı KHK 40.maddesi gereğince Bakanlığımızın, 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Fonlarının Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun gereğince TBMM'nin gözetim ve denetimi altındadır. Ayrıca TP bütçesinin Hazine tarafından onaylanması aşamasında da TPAO'nun bu şirketlere ayırdığı kaynak üzerinde denetim imkânı vardır.

Faaliyette bulunulan ülke mevzuatı hükümleri saklı kalmak şartıyla yapım işleri, mal ve hizmet alımları, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/(d) maddesi ve Geçici 4 üncü maddesi gereğince, Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan "İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar" a göre yapılmaktadır. Ayrıca proje şirketleri 2000/1398 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirlenen kurula ve sınırlara göre faaliyette bulunmaktadır.

TPAO tarafından yurt dışında kurulmuş olan şirketlerin denetimleri, Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yıllık ve düzenli olarak yürütülmekte, şirket operasyonları kapsamında gerek

TPAO Genel Müdürlüğü'nde gerekse farklı ülkelerdeki şirket ofislerinde teftiş gerçekleştirilmektedir.

TPAO'nun yurt dışı iştirakleri gündelik iş ve işlemlerini gerçekleştirebilmek için gereken nakdin haricinde bünyelerinde nakit ve benzeri bulundurmamakta, gerçekleştirdiği yatırımlar için TPAO'dan ilgili şirkete kaynak aktarılmakta, ilgili şirketin elde ettiği gelirler de aynı şekilde ivedilikle TPAO'ya aktarılmaktadır. Söz konusu nakit transferleri için kamu bankalarının Azerbaycan, Irak, Londra gibi yurt dışı şubeleri kullanılmaktadır.

BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA AŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BOTAŞ)

BOTAŞ'ın 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 58. maddesinin 3. fıkrasına istinaden, Jersey Channel Adaları'nda kurulmuş BOTAŞ International Ltd. (BIL) ve Turkish Petroleum International Company (TPIC) olmak üzere iki adet bağlı şirketi bulunmaktadır. Her iki Şirketin de sermayesinin tamamı BOTAŞ'a aittir.

Jersey Channel Adaları merkezli olarak 3 Temmuz 1996 tarihinde kurulan BIL'in Jersey adası da dâhil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında çalışan personeli bulunmamaktadır. TPIC'in ise iki adet arama sahasının bulunduğu ve operatör olarak faaliyetlerine devam ettiği Kolombiya Şubesinde çalışan 1 adet personeli bulunmaktadır.

BIL 27.11.2006 tarih ve 2006/11325 sayılı, TPIC ise 24.12.2012 tarih ve 2012/4152 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarıyla belirlenmiş olan esaslara göre teşekkül eden 5 kişilik Yönetim

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER TARAFINDAN BAŞBAKAN
SAYIN BİNALİ YILDIRIM'A TEVCİH EDİLEN 7/7420 SAYILI SORU ÖNERGESİNE
YÖNELİK OLARAK ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN BİLGİ NOTU**

Kurulu tarafından yönetilmektedir. BIL ve TPIC Yönetim Kurullarında görevli BOTAŞ üst düzey yöneticisi olmamakla birlikte, BIL Yönetim Kurulunda 1 adet Daire Başkanı görev yapmaktadır.

Yönetim Kurulu Üyelik Ücretleri 21.08.2015 tarih ve 2015/T-17 sayılı YPK Kararında belirlenen miktar ve esaslar çerçevesinde ödenmektedir.

BOTAŞ Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 7. maddesinin (b) bendinde “*Şirketin merkez ve taşra birimleri ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının tamamında her türlü teftiş, inceleme ve soruşturmayı yapmak*” Teftiş Kurulu Başkanlığının görevleri arasında sayılmış olup; bu çerçevede, BOTAŞ Teftiş Kurulu Başkanlığınca BIL’in ve TPIC’in denetimleri yapılmaktadır.

BIL ve TPIC; BOTAŞ Yönetim Kurulunun, yeminli mali müşavirin ve bağımsız denetim kuruluşlarının denetimine tabi olduğu gibi, Kuruluşumuz personeli arasından atanan Şirket Denetim Kurulu tarafından da faaliyetleri her yıl düzenli olarak denetlenmektedir.

Ayrıca, BIL ve TPIC; 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 4 üncü maddesi hükmü çerçevesinde Sayıştay tarafından ve 3346 sayılı KİT’ler ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince (TBMM) Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesi hükmü çerçevesinde TBMM tarafından BOTAŞ üzerinden denetlenmektedir.

BIL’in ve TPIC’in yurt dışında herhangi bir para trafiği bulunmamaktadır.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (ETİ MADEN)

Eti Maden’in yurtdışı piyasalarda pazarlama ve satış faaliyetini daha etkin yürütebilmesi için yurt dışında yerleşik olarak kurulan ve Eti Maden’in hissedarı olduğu şirketler; Etimine SA (Lüksemburg) ve bu şirketin alt şirketleri Etimine USA Inc. (ABD) ve Shanghai Etimine Chemicals CO. LTD. (Çin) ile AB Etiproducts OY (Finlandiya) ve alt şirketi Etiproducts LTD. (Rusya) olup bu yurt dışı şirketlerinde toplam 64 kişi istihdam edilmektedir.

Şirketlerin Yönetim Kurulu Üyeleri arasında, Genel Müdür Yardımcısı 2, Daire Başkanı 10, İşletme Müdürü 2, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’ndan 5 kişi görevlendirilmiş olup 2.978 TL aylık ücret almaktadırlar.

Sermayesinin tamamı Eti Maden’e ait olan Etimine SA ile AB Etiproducts OY şirketleri buldukları ülke mevzuatına göre kurulmuş şirketlerdir. Bu çerçevede Eti Maden’in yönetimi ve denetimi altındaki ilgili şirketler her yıl düzenli olarak faaliyet gösterdikleri ülkelerin yasalarına göre bağımsız denetim firmaları ve Eti Maden’i temsilen şirket denetçileri tarafından denetlenmekte ve denetim raporları şirket Genel Kurul Toplantılarında ibra edilmektedir.

Yurtdışı şirketlerin para transferleri buldukları ülkelerin mevzuatları ve uluslararası bankacılık mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM AŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (TEİAŞ)

NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜNERER TARAFINDAN BAŞBAKAN
SAYIN BİNALİ YILDIRIM'A TEVCİH EDİLEN 7/7420 SAYILI SORU ÖNERGESİNE
YÖNELİK OLARAK ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN BİLGİ NOTU

TEİAŞ, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 8. maddesi 4. fıkrası "TEİAŞ, Bakanlığın uygun görüşü alınarak uluslararası enterkonneksiyon hatlarının ulusal sınırlar dışında kalan kısmının tesisi ve işletilmesini yapabilir ve/veya bu amaçla uluslararası şirket kurabilir ve/veya kurulmuş uluslararası şirketlere ortak olabilir ve bölgesel piyasaların işletilmesine ilişkin organizasyonlara katılabilir." uyarınca bölgedeki elektrik ticaretinde sınır ötesi kapasite tahsislerinde merkez olup, tüm bölge için tek bir set ihale kuralı ve tek bir ihale platformunun kullanılmasıyla tam bir uyumluluk sağlanması amacıyla kurulan Güneydoğu Avrupa Koordineli İhale Ofisi'ne (South East Europe Coordinated Action Office-SEE CAO) hissedarı olmak için girişimde bulunmuştur.

SEE CAO, bölge sınırlarındaki sınır-ötesi elektrik ticareti kapasitesi tahsisini şirket ortağı iletim sistemi işleticileri adına yapmaktadır. Ekim 2015 tarihi itibarıyla Türkiye ile Yunanistan arasında mevcut enterkonneksiyon hattının kapasitesi SEE CAO aracılığı ile tahsis edilmeye başlanmıştır. Avrupa Elektrik Sistemi olan ENTSO-E Sistemine bağlandıktan sonra Türkiye-Avrupa sınırındaki elektrik hat kapasitelerinin tahsisi 2011 Hazirandan itibaren başlamış olup 2011 yılından günümüze kadar toplamda yaklaşık 80 milyon Avro gelir elde edilmiştir.

TEİAŞ'ın Güneydoğu Avrupa Koordineli İhale Ofisi (SEE CAO)'da herhangi bir çalışanı bulunmamaktadır. Sekiz ortaklı SEE CAO'nun Yönetim Kurulu 9 üyeden oluşmaktadır. Şirketin ortağı olan İletim Sistemi İşletmecilerinin her birinden 1 kişi Yönetim Kurulu üyesidir.

TEİAŞ Yönetim Kurulu Kararı uyarınca, Planlama ve Stratejik Yönetim Daire Başkanlığı'ndan bir kişi SEE CAO Şirketinin Yönetim Kurulunda TEİAŞ'ı temsil etmektedir. Yönetim kurulu ücreti toplantıya katılım başına olup Yönetim Kurulu Üyeleri için 300 Avro'dur. Yönetim Kurulu üyesi olan personelin ücreti SEE CAO tarafından kendisine ödenmektedir.

TEİAŞ'ın hissedarları arasında yer aldığı SEE CAO, Karadağ hukukuna tabi bir şirket olarak kurulmuş olup, denetimi SEE CAO Yönetim Kurulu'nun aldığı karar uyarınca, uluslararası bir denetim şirketi tarafından yapılmaktadır.

SEE CAO, hissedarı olan TEİAŞ adına Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınır ötesi kapasite tahsis işlemlerini gerçekleştirmekte ve bu süreçle ilgili para akışından tamamıyla kendisi sorumlu olmaktadır. TEİAŞ bu para akış sürecine müdahil değildir.